

ตรรกะสังสรรค์

วันที่ : 21 กรกฎาคม - 25 กันยายน 2554

สถานที่: ห้องนิทรรศการ ชั้น 8

ผู้จัด : หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ร่วมด้วยมูลนิธิเสฐียรโกเศศ นาคะประทีป

หอศิลป์ฯ ชวนคิด ชวนสนทนา ชวนหาความหมาย ในนิทรรศการ “ตรรกะสังสรรค์”

กรุงเทพฯ – หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (bacc) ขอเชิญชมนิทรรศการที่ชวนหาความหมายด้วยประเด็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต “ตรรกะสังสรรค์” ผ่านผลงานจัดวางใหม่ทั้งหมดของศิลปิน 8 ท่าน ตามแนวคิด “เกิด แก่ เจ็บ ตาย กิน ชี้ ปี่ นอน” ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจส่วนหนึ่งมาจากตัวตนและผลงานของเสฐียรโกเศศ หรือพระยาอนุมานราชธน

นิทรรศการตรรกะสังสรรค์: ศิลปะแห่งการสนทนา นำเสนอศิลปะในการแสวงหาความรู้ ผ่านการตั้งคำถามต่อการดำรงอยู่ของ ‘มนุษย์’ ที่ต่างก็ต้องเกิด แก่ เจ็บ และตาย ซึ่งในระหว่างนั้นย่อมเลี่ยงไม่ได้ที่เราจะกิน นอน ขับถ่าย และสืบพันธุ์ โดยแรงบันดาลใจส่วนหนึ่งนั้นมาจากตัวตนและผลงานของเสฐียรโกเศศ หรือพระยาอนุมานราชธน ผู้เป็นสามัญชน นักปราชญ์ นักประวัติศาสตร์ นักนิรุกติศาสตร์ นักวรรณคดีศึกษา นักศาสนวิทยา นักเขียน นักแปล และนักกึ่งชาติที่ไม่ยอมจำนนต่อความสงสัย เปิดให้ชมตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม – 25 กันยายน 2554 ที่ชั้น 8 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ศิลปินที่ร่วมแสดงงานในนิทรรศการตรรกะสังสรรค์ เป็นศิลปินจาก 8 สาขา 8 แนวคิด ได้แก่ ล้อม เฟ็งแก้ว ผ่านภิญโญ ไตรสุริยธรรมา สาขาวรรณกรรม (เกิด), ประชา สุวีรานนท์ สาขาออกแบบ (แก่), สุรสิทธิ์ กุศลวงค์ สาขาทัศนศิลป์ (เจ็บ), ภัทรสุดา อนุมานราชธน ร่วมด้วย Millie Young สาขาศิลปะการแสดง (ตาย), มหาสมุทร บุญยรักษ์ และเศรษฐวัตร อุทธา สาขาสื่อผสม (กิน), ตูล ไวยูร์เกียรติ สาขาดนตรี (ชี้), ธัญสก พันสีทิวรรกุล สาขาภาพยนตร์ (ปี่), และ สิงห์ อินทรชูโต สาขาสถาปัตยกรรม (นอน) โดยมีคุณกิตติพล สรัคคานนท์ เป็นภัณฑารักษ์รับเชิญ

นิทรรศการนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ชมเกิดการรับรู้และตระหนักถึงมุมมองที่หลากหลายด้านหลักการทางความคิด และนำเอาผลลัพธ์จากแนวความคิดที่ได้กลับมาสำรวจคุณค่าที่ยึดถือ ขณะเดียวกันยังสามารถรู้เท่าทันความคิด และรับฟังผู้อื่น นิทรรศการยังเป็นการนำเสนอศิลปะแบบมีส่วนร่วม เปิดให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับ ผลงาน

ผลงานในคอนเซปต์ ‘เกิด’ ทางคุณภิญโญ ไตรสุริยธรรมา ได้หยิบเอาแนวคิดและผลงานของ อ.ล้อม มานำเสนอในรูปแบบใหม่ เป็นแนวคิดเชิงสังคมวิทยาของคนไทยเกี่ยวกับการเกิด เช่น เกิดอย่างไร ตกฟากคืออะไร มีการจำลอง บ้านและสถานที่เกิดของ อ.ล้อม ข้าวของเครื่องใช้ของเด็กแรกเกิด ตลอดจนนำเสนอวิดีโอบทสัมภาษณ์ อ.ล้อม

คุณประชา สุวิธานนท์ ในคอนเซปต์ ‘แก่’ เริ่มจากจุดเริ่มต้น หนังสือไตรภูมิพระร่วง ของเสฐียรโกเศศ หรือพระยา อนุমানราชธน และสังเคราะห์เนื้อหาในไตรภูมิพระร่วงให้เป็นเนื้อหาที่ร่วมสมัย เช่น มองนรกในมุมมองกลับที่เป็นการ นำเสนอนรกในเชิงวิพากษ์ความคิดของสังคมปัจจุบัน” แก่ในที่นี้อาจเป็นการแก่ของความคิดที่ได้มาจากอายุหรือ ความเข้มข้นของมุมมองเชิงวิเคราะห์ที่มีต่อสิ่งต่างๆ

ส่วนคุณสุรสีห์ กุศลวงศ์ ในคอนเซปต์ ‘เจ็บ’ นำเสนอออกมาในรูปแบบของศิลปะที่ต้องการการมีส่วนร่วมจากผู้ชม โดยเป็นผลงานจัดวางด้วยจำนวน 4 ต้นและซ่อนสร้อยทองไว้ เพื่อให้ผู้ชมได้เข้ามาปฏิสัมพันธ์กับงานด้วยการ ค้นหาสร้อยทองที่อยู่ในด้าย ประเด็นเรื่อง ‘ความเจ็บ’ ของศิลปินซ่อนอยู่ในสร้อยทอง และผลงานศิลปะคือการสืบ หาจุดประสงค์ของผู้เข้าร่วมในผลงานและการเดินทางต่อของสร้อยทอง ไม่ว่าจะมันจะถูกนำไปขายหรือเก็บไว้

คุณภัทรสุดา อนุমানราชธน ในคอนเซปต์ ‘ตาย’ ได้ออกแบบพื้นที่ทางเดินแบบเขาวงกต อัน-เปรียบเสมือนการ เดินทางจากชีวิตสู่ความตายซึ่งเราทุกคนต้องผ่าน โดยการเดินผ่านความตายนี้เชื่อมโยงกับงาน animation ใน video art คุณ Millie Young ซึ่งนำเสนอแนวคิดความตายในการเคลื่อนที่ของชีวิต เช่น การเปลี่ยนจากสิ่งหนึ่ง ไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง การกลับชาติมาเกิด ฯลฯ

คุณมหาสมุทร บุญรักษ์ และคุณเศรษฐวัตร อุทธา ในคอนเซปต์ ‘กิน’ นำเสนอภาพยนตร์สั้น ซึ่งคุณมหาสมุทร เป็นนักแสดงนำในการเดินเรื่อง เนื้อหาล้วนเกี่ยวกับการมองการกิน ในฐานะพื้นผิวซึ่งมีหลายระดับ ทั้งการกินเพื่อ อิ่มซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำรงอยู่ของมนุษย์ จนถึงการเสพในเชิงลึก การมองหาความต้องการอื่นๆ เพื่อตอบโจทย์ ความโหยหาและเพื่อให้อิ่มในแง่มุมต่างๆ ผลงานนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสาขา โดยมีเพลงที่แต่งขึ้น ประกอบในภาพยนตร์สั้น เช่น หม่อมบาร์น้ำตาริน ซึ่งคุณมหาสมุทรเขียนเพลง และคุณเศรษฐวัตร สร้างสรรค์บท ภาพยนตร์ขึ้นมาจากเพลงนั้นๆ

คุณตุล ไวยูรเกียรติ กับคอนเซปต์ ‘จี้’ ออกแบบพื้นที่ให้เหมือนห้องนั่งเล่น ซึ่งคุณตุลจะนำหนังสือประมาณ 100 เล่ม ที่เขาอ่านและสะสมมาตั้งแต่เด็ก มาจัดวางและเปิดให้ผู้ชมนำหนังสือมาแลกเปลี่ยนกับหนังสือของเขาไปเรื่อยๆ ซึ่งท้ายสุดเขาจะเอาหนังสือคอลเลคชันใหม่ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปสร้างผลงานต่อ ในที่นี้การชี้แจงเปรียบเสมือนกับการซัฟถ่ายและการแลกเปลี่ยนความคิด ในระหว่างนิทรรศการจะมีการอ่านบทกวี การแสดงสด เชิญให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วม เขียนและอ่านบทกวีร่วมกัน

คุณธัญสกล พันสีทิวรกุล ในคอนเซปต์ ‘ปี่’ นำเสนอ video installation ซึ่งเชื่อมการเมืองกับเรื่องเพศ โดยสื่อในประเด็นที่เป็นเรื่องที่ต้องการการขบคิดจนถึงกับเป็นเรื่องต้องห้ามทางความคิดในสังคม ‘ปี่’ ในที่นี้ยังหมายถึง ความป่นปี้ และการมองการเมืองในฐานะของความป่นปี้” และปี่ในที่นี้ยังมีความเป็นการเมืองอยู่ในตัวทั้งในเรื่องของสิทธิการแสดงออกของความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย หรือการเมืองในแง่ของรสนิยมเฉพาะที่กำลังระหว่างความเป็นสาธารณะและส่วนตัว

คนสุดท้ายในคอนเซปต์ ‘นอน’ คุณสิงห์ อินทรชูโต ได้ออกแบบเตียง 2 แบบ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่ไม่เหมือนกัน เตียงแรกมีฐานทำด้วยเหล็ก ที่นอนทำด้วยฟูกนุ่มๆ นอนสบาย ขณะที่อีกเตียงมีฐานเป็นวัสดุหลายสี ส่วนที่นอนทำด้วยเหล็ก ทั้ง 2 เตียงเป็นการสะท้อนประเด็น คนรักเดียวใจเดียว กับคนหลายใจ บางคนเลือกที่จะเป็นขาเตียงและเปลี่ยนฟูกไปเรื่อยๆ ซึ่งงานของคุณสิงห์เปิดให้ผู้ชมมีส่วนร่วมโดยขึ้นไปนอนเล่นได้”

ตรรกะสังสรรค์ คือบทสนทนาทางศิลปะที่ดำเนินไประหว่างกระบวนการมีชีวิต เป็นสถานะที่แสดงให้เห็นถึงความ เป็นไปของสิ่งมีชีวิตที่ไม่ได้จำกัดแค่ตัวของมนุษย์เท่านั้น การมีชีวิตอยู่ของสรรพสัตว์ในโลกจึงหมายถึง ‘การสืบทอดชีวิต’ จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จากช่วงเวลาหนึ่งไปยังอีกช่วงเวลาหนึ่ง ชีวิตของสัตว์โลกในความหมายดั้งเดิมจึงหมายถึง ‘การดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์’ แต่เมื่อหันกลับมามองมนุษย์ในยุคปัจจุบันกลับพบว่า บทนิยามเกี่ยวกับชีวิตได้ถูกจำกัดไว้ที่ ‘ตัวคนคนเดียว’

แนวคิด

“เราทุกคนต่างมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ต่อเนื่องกันไป เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน”

เสฐียรโกเศศ

มีปราชญ์ทางสังคมท่านหนึ่งกล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า “เพื่อรู้จักตัวเราเอง เราจำเป็นต้องรู้จักคนอื่น เพื่อรู้จักสังคมที่เป็นอยู่ เราต้องรู้จักสังคมอื่นๆ นอกจากสังคมของเรา” เป็นเช่นนี้เพราะเราไม่ อาจเข้าใจ หรือรู้ในบางเรื่องอย่างครบถ้วนรอบด้าน หากเรามองจากมุมของตัวเองในโลกยุคใหม่ ‘ความรู้’ จึงไม่ใช่เพียง ‘ความจริง’ ที่สถิตนิ่งยุดิอย่างเด็ดขาดบนหลักศิลาหรือหน้ากระดาษ แต่ทว่า มันได้แปรสภาพเป็น ‘ความเป็นไปได้’ ที่เคลื่อนไหวไปกับกระบวนการสังคม ผ่านบทสนทนา ความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนทั้งในพื้นที่ส่วนตัว และสาธารณะ

การอยู่ในโลกความรู้จึงอาจเรียกได้ว่า ‘ศิลปะ’ ในแง่ที่ทำให้เรามองเห็นว่า ‘ความรู้’ ไม่ได้มีอยู่ในสิ่ง ที่ทั่วไปเรียกว่า ‘องค์ความรู้’ เช่น ในแบบเรียน ตำราวิชาการ หนังสือคู่มือต่าง ๆ ฯลฯ เพราะใน หลายครั้ง หลายครา เรื่องที่ดูไม่มีอะไรให้รู้ เรื่องที่ถูกห้ามไม่รู้ และเรื่องที่ไม่ใช่ความรู้ก็นับเป็น ความรู้ดูเจ็ดเดียวกันหาก “จงกล้าที่จะรู้” คือคตินิยมของโลก แห่งแสงสว่างที่ทำให้เราตั้งคำถาม และใช้เหตุผลในการแสวงหาความรู้ “จงกล้าที่จะไม่รู้” ก็น่าจะเป็นคตินิยมของเรา เพื่อมองหา ‘ความรู้ใหม่ๆ’ จาก ‘ความไม่รู้’

นิทรรศการ ตรรกะสังสรรค์ จึงกำเนิดขึ้นเพื่อนำเสนอศิลปะในการแสวงหาความรู้ ผ่านการตั้งคำถาม ต่อการดำรงอยู่ของ ‘มนุษย์’ ที่ต่างก็ต้องเกิด แก่ เจ็บ และตาย โดยระหว่างนั้นยอมเสี่ยงไม่ได้ ที่เราจะกิน นอน ขับถ่าย และสืบพันธุ์ โดยแรงบันดาลใจส่วนหนึ่งนั้นมาจากตัวตน และผลงานของ เสฐียรโกเศศ หรือ พระยาอนูมานราชชน ผู้เป็นสามัญชน นักปราชญ์ นักประวัติศาสตร์ นักนิรุกติศาสตร์ นักวรรณคดีศึกษา นักศาสนวิทยา นักเขียน นักแปล และนักกวีชาดดีที่ไม่ยอมจำนนต่อความสงสัย

ชื่อของนิทรรศการ ตรรกะสังสรรค์ นั้นเป็นคำประดิษฐ์ใหม่ โดยการผนวกรวมคำสองคำคือ ‘ตรรกะ’ และ ‘สังสรรค์’ เข้าด้วยกัน ‘ตรรกะ’ มาจาก ตกก ในภาษาบาลี และ ตรก ในภาษาสันสกฤต หมายความว่า ความนึกคิด การตรึกตรอง ขณะที่ในปัจจุบัน ‘ตรรกะ’ มีความหมายเทียบเท่าได้กับ logic ในภาษาอังกฤษ อันหมายความว่า ความถูกต้องสอดคล้องตามหลักเหตุผล หรือหมายความว่า ‘วิชาตรรกวิทยา’ ‘สังสรรค์’ มีรากศัพท์มาจาก สรรค ในภาษาสันสกฤต คำคำนี้หมายความว่า การพบปะ การมาข้องเกี่ยวกันระหว่างบุคคล (อาจขยายไปถึงความคิด หรือสิ่งต่างๆ)

หากแปลตามตัวอักษร ตรรกะสังสรรค์ คือการพบกันระหว่างความนึกคิดซึ่งก่อให้เกิดพื้นที่สนทนา ให้กับหมวดหมู่ความรู้ ผ่านศิลปะในหลากหลายสาขา เป็นส่วนเติมเต็ม และเป็นเครื่องยืนยันถึง คุณค่าของ ‘ความเป็นไปได้’ ซึ่งผลักดันให้ เกิดความเปลี่ยนแปลงทางปัญญา เป็นการสร้างกลไกในการส่งต่อทางความรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต

ภัณฑารักษ์รับเชิญ : กิตติพล สรัคคานนท์

ศิลปิน :

สาขาวรรณกรรม

ล้อม เฟิงแก้ว (ผ่านคุณภิญโญ ไตรสุริยธรรมา)

สาขาออกแบบ

ประชา สุวีรานนท์

สาขาทัศนศิลป์

สุรสีห์ กุศลวงศ์

สาขาศิลปะการแสดง

ภัทรสุดา อนุมานราชธน

สาขาสื่อผสม

มหาสมุทร บุญยรักษ์ และ เศรษฐวัตร อุทธา

สาขาดนตรี

ตุล ไหวฑูรเกียรติ

สาขาภาพยนตร์

ธัญสก พันสีทิวิรรกุล

สาขาสถาปัตยกรรม

สิงห์ อินทรชูโต

ข้อควรรู้ในการเข้าชมนิทรรศการถาวรกะสังสรรค์

- นิทรรศการนี้สามารถถ่ายรูปได้
- ผลงานโดยส่วนใหญ่สามารถจับต้องได้ โปรดสังเกตกติกาตามเงื่อนไขผลงานของแต่ละศิลปิน
- ผลงานบางชิ้นมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ในกรณีที่เข้าชมพร้อมผู้ชมวัยเยาว์ โปรดให้คำแนะนำที่เหมาะสม
- นิทรรศการนี้เป็นการนำเสนอกระบวนการความคิดและต้องการการมีส่วนร่วมจากผู้ชม ภายใต้คำถาม “คุณกำลังคิดอะไรรออยู่” จะมีกระดาษจัดเตรียมไว้ให้เพื่อเขียนความคิดที่ท่านมีเกี่ยวกับประเด็น “เกิด แก่ เจ็บ ตาย กิน ชี๊ ปี่ นอน” ทีมงานจะนำเสนอความคิดที่ถูกต้องคัดเลือก ร่วมแสดงในนิทรรศการร่วมกับแนวคิดของศิลปินและอื่นๆ

Dialogic

Date : 21 July - 25 September 2011

Location: gallery, 8th floor

Organized by the Bangkok Art and Culture Centre

“We each have our own individual responsibilities, from past, present, to future, on and on, in one continuous path.”- Sathienkoses

Bangkok Art and Culture Centre invites you to attend a thought inducing, conversation starting, and meaning questioning exhibition on the fundamentals of living, or the acts and cycles of “Birth, Ageing, Pain, Death, Eat, Excrete, Sex, and Sleep”.

As a social philosopher once stated, “In order to get to know ourselves, we must first get to know others, the society we live in, and foreign societies unfamiliar to us. ” We can never be able to truly know or understand certain things holistically if we keep looking at them from our own points of view. Therefore, even more so in the modern era, “knowledge” is no longer the “truth” that we once believed laid written on etched stones or papers, but have evolved to become “possibilities” that stream through the social structure, through conversations, opinions, and their exchanges in both public and private spaces.

In a way, being in the world of “knowledge” may thus be “art”, in that “knowledge” may not always be found in education materials like text books, academic references, journals, etc. Often, it is the seemingly inconspicuous things, the things that are attempted to be hidden from us, and the things that are not deemed to be knowledge that actually do turn into “knowledge”. If the “courage to know” is the philosophy in the age of enlightenment that drives us to question and reason in the quest to seek knowledge, the “courage to not know”

should also be upheld so that we may seek “new knowledge” through the process of “not knowing”.

The Dialogic exhibition has thus been created to present the art of seeking knowledge through the process of questioning the state of our “humanity”, the cycle of birth, pain, and death and the inevitable actions of eating, excreting, sleeping, and having sex that happen along the way. One of the inspirations for this exhibition is the works of Sathienkoses, or Phraya Anuma Rajadhon, the commoner, philosopher, historian, linguist, literary, theologian, writer, translator, and contrarian that refuses to put an end to his curiosity.

The name of the exhibition, “Takka Sangsan”, (Dialogic) is derived from combining the words “Takka” (Logic) and “Sangsan” (Socialize). “Takka” comes from the Sanskrit and Pali words meaning the act of thinking and considering, whereas today it is equivalent to the word “logic” in English which refers to correctness as a result of reason. “Sangsan” comes from the Sanskrit word meaning the act of socializing and conversing (having “dialogues”) between people as well as thoughts and objects.

Therefore, the literal definition of “Takka Sangsan” (Dialogic) would be the meeting of thoughts that create social conversation spaces for knowledge through different branches of art that help to supplement and underline the quality of “possibility”, incentivizing the development of intelligence. It is the creation of a mechanism for transferring knowledge that is valuable, for the present all the way to the future.

Organized by the Exhibition Department, Bangkok Art and Culture Centre in cooperation with the Sathienkoses Nakaprateep Foundation

Guest Curator : Kittiphol Sarakkanonda

Artists:

Literature (Birth)

Lom Pengkaew (via Pynyoy Traisuriyathamma)

Design (Ageing)

Pracha Suveeranon

Visual Arts (Pain)

Surasri Kusolwong

Performing Arts (Death)

Pattarasuda Anuman Rajadhon

Multimedia (Eat)

Mahasamut Bunyarak and Sedhawat Aoudha

Music (Excrete)

Tul Waitulkiat

Film (Sex)

Thunskya Pansittivorakul

Architecture (Sleep)

Singh Intrachooto

Graphic design by: Be Our Friend Studio

Video interview directed by: Thai Film Foundation

What you need to know in viewing “Dialogic Exhibition”

- Photographing is allowed in this exhibition.
- Most of artworks in this exhibition can be interacted, please see rules and regulation of each artist.
- Visual of some artworks might be inappropriate for younger audience, please advice in case viewing with children
- This exhibition intends to present process of thinking and needs participation from audience, In corner “what’s on your mind?”, there will be papers for writing your thoughts and ideas being discussed. We will select ideas to produce and post in the exhibition along with others.

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
BANGKOK ART AND CULTURE CENTRE